

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

УДК 343.37

ПРІОРИТЕТИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕТІНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ

© 2016 АВГУСТИН Р. Р.

УДК 343.37

Августин Р. Р.

Пріоритети державної політики детінізації національного господарства України на сучасному етапі розвитку

Метою статті є обґрунтування пріоритетів державної політики детінізації національного господарства України в системі базових характеристик економічної безпеки держави на сучасному етапі розвитку. Зроблено висновок про перспективність ув'язки політики детінізації та формування дієздатної системи економічної безпеки України, що дозволяє досягти синергічного ефекту, зорієнтованого і на протидію тінізації економічних відносин, і на комплексне зміцнення ключових параметрів економічної безпеки держави, у тому числі через детінізацію її економіки. Отже, стратегічні пріоритети визначені за напрямками: (1) самодостатність економічного розвитку та забезпеченість політики детінізації (формування середовища сприйняття тіньової економіки, ресурсного забезпечення та інформаційно-аналітичної системи детінізації, впровадження ефективних зарубіжних технологій, підвищення ефективності в регуляторній сфері); (2) стійкість економічної системи та висока спроможність політики детінізації (легалізація національного господарства в галузево-секторальному та просторово-структурному аспектах, за структурними елементами безпеки держави, у фінансовій системі та на внутрішньому ринку); (3) здатність економіки до розвитку та реалізації потенціалу політики детінізації (формування інфраструктури, впровадження «запобіжників» контролю, інтелектуально-кадрового та інвестиційно-інноваційного забезпечення детінізації економіки).

Ключові слова: тінізація, детінізація, синергічний ефект, стратегічні пріоритети.

Рис.: 1. Бібл.: 9.

Августин Руслан Ростиславович – кандидат економічних наук, доцент кафедри державного і муніципального управління, Тернопільський національний економічний університет (вул. Львівська, 11, Тернопіль, 46020, Україна)

E-mail: economist_555@mail.ru

УДК 343.37

UDC 343.37

Августин Р. Р. Приоритеты государственной политики детенизации национального хозяйства Украины на современном этапе развития

Avhustyn R.R. Priorities in the State Policy of Unshadowing the National Economy of Ukraine at the Present Stage of Development

Целью статьи является обоснование приоритетов государственной политики детенизации национального хозяйства в системе базовых характеристик экономической безопасности государства на современном этапе развития. Сделан вывод о перспективности увязки политики детенизации и формирования дееспособной системы экономической безопасности Украины, что позволяет достичь синергического эффекта, ориентированного и на противодействие тенизации экономических отношений, и на комплексное укрепление ключевых параметров экономической безопасности государства, в том числе через детенизацию экономики. Следовательно, стратегические приоритеты определены по направлениям: (1) самодостаточность экономического развития и обеспеченность политики детенизации (формирование среды восприятия теневой экономики, ресурсного обеспечения и информационно-аналитической системы детенизации, внедрение эффективных зарубежных технологий, повышение эффективности в регуляторной сфере); (2) устойчивость экономической системы и высокая способность политики детенизации (легализация национального хозяйства в отраслево-секторальном и пространственно-структурном аспектах, за структурными элементами безопасности государства, в финансовой системе и на внутреннем рынке); (3) способность экономики к развитию и реализации потенциала политики детенизации (формирование инфраструктуры, внедрение «предохранителей» контроля, интеллектуально-кадрового и инвестиционно-инновационного обеспечения детенизации экономики).

The aim of the article is to justify the priorities of the state policy of unshadowing the national economy in the system of basic characteristics of the state economic security at the present stage of development. There made a conclusion about the perspectiveness of aligning the policy of economy unshadowing with forming a viable system of economic security of Ukraine, which allows to achieve a synergistic effect oriented both towards counteraction to the shadowing of economic relations and comprehensive enhancement of key parameters of the state economic security, including through the economy unshadowing. Consequently, the strategic priorities are defined in the following areas: (1) self-sufficiency of economic development and provision of the policy of economy unshadowing (forming the environment of perception of the shadow economy, resource support and an information and analytical system of economy unshadowing; introducing effective foreign technologies; increasing the efficiency in the regulatory sphere); (2) stability of the economic system and high capacity of the policy of economy unshadowing (legalization of the national economy in the branch-sectoral as well as spatial and structural aspects by structural elements of the state security, in the financial system and the internal market); (3) ability of the economy to develop and realize the potential of the policy of economy unshadowing (building the infrastructure; introducing «fuses» of control, human and intellectual, investment and innovation support of the economy unshadowing).

Keywords: shadowing, unshadowing, synergistic effect, strategic priorities.

Ключевые слова: тенізація, детенізація, синергический эффект, стратегические приоритеты.

Рис.: 1. Библ.: 9.

Августин Руслан Ростиславович – кандидат экономических наук, доцент кафедры государственного и муниципального управления, Тернопольский национальный экономический университет (ул. Львовская, 11, Тернополь, 46020, Украина)

E-mail: economist_555@mail.ru

Fig.: 1. Bibl.: 9.

Avhustyn Ruslan R. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department State and Municipal Management, Ternopil National Economic University (11 Lvivska Str., Ternopil, 46020, Ukraine)

E-mail: economist_555@mail.ru

Вступ. В економіці України існують масштабні та комплексні проблеми тінізації, її проникнення у всі сфери суспільного життя і економічних відносин, значний негативний вплив на функціонування системи національного господарства, стримування його розвитку та формування критичних негативних характеристик структурних співвідношень, погіршення рівня якості життя. Більше того, в Україні стан тінізації економіки критичний, адже в державі функціонує система відтворення тінювих відносин, рівень тінізації вже тривалий період часу настільки високий, що є всі підстави говорити про нагальну залежність економічної безпеки держави від вирішення або, принаймні, достатнього зниження та послаблення впливу системних ризиків і загроз, проблеми тінізації.

Виходячи з цього, справедливим і перспективним у контексті забезпечення високого рівня ефективності державної економічної політики стає висновок про ув'язку політики детінізації та формування дієздатної системи економічної безпеки України. Таким чином, можна досягти синергичного ефекту, коли будуть реалізовуватися не часткові заходи, зорієнтовані на протидію тінізації економічних відносин в окремих видах економічної діяльності чи фазах суспільного відтворення, а провадитиметься комплексна політика зміцнення ключових параметрів економічної безпеки держави через детінізацію її економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження процесів державної політики детінізації національного господарства знайшли достатньо широке висвітлення у працях таких учених, як: Г. Башнянин, З. Варналій, Т. Васильців, В. Волошин, О. Власюк, В. Дубровський, Я. Жаліло, О. Іванов, О. Ілляш, І. Олієвська, Р. Лупак, А. Мокій, Т. Тищук, М. Флейчук, Ю. Харазішвілі та ін. Проте чинники тінізації та стратегії, що їх враховують, змінюються у міру реалізації державної політики детінізації. Отже, дієвість відповідних програмних заходів державних інституцій напряму залежить від правильної поставки пріоритетних завдань, що передбачатимуть забезпечення розвитку економіки України відносно сформованого її стану.

Метою статті є обґрунтування пріоритетів державної політики детінізації національного господарства України в системі базових характеристик економічної безпеки держави на сучасному етапі розвитку.

Виклад основного матеріалу. Першочергово важливо констатувати, що основоположними характеристиками економічної безпеки держави вважаються, *по-перше*, розвиток (якщо національне господарство не розвивається, то його можливості до життєздатності та протидії внутрішнім і зовнішнім загрозам різко знижуються); *по-друге*,

стійкість (як міцність і надійність структурних елементів складної системи «економіка», вертикальних, горизонтальних та інших зв'язків у її межах, здатність витримувати внутрішні та зовнішні навантаження); *по-третє*, надійність і здатність об'єкта безпеки до виживання і розвитку в умовах дії внутрішніх і зовнішніх загроз, а також непередбачуваних, часто непрогнозованих чинників.

Видається доцільним враховувати ці базові характеристики системи економічної безпеки держави й при управлінні процесами детінізації економіки України. Такі міркування підтверджуються, наприклад, тим, що для достатньої протидії тінювим економічним відносинам сьогодні в минулому мали б бути сформовані для цього відповідні умови. Йдеться про створення і надання повноважень дієздатним суб'єктам інфраструктури легалізації економіки, яким необхідний певний часовий лаг для результативного функціонування, або, наприклад, реалізацію суспільно психологічних кампаній, спрямованих на вироблення ментального чинника несприйняття корупції, приховування доходів і витрат, девіантної поведінки.

Беззаперечно, необхідними є заходи та засоби, які реалізуються в поточному часовому періоді для зміни поведінки економічних агентів, вибудування інституційно-правових умов господарювання, формування механізмів та інструментів контролю і покарання. Але при цьому розуміємо й важливість забезпечення необхідних тенденцій детінізації економіки та створення для цього відповідних умов, у тому числі компенсаторів і запобіжників щодо неповернення ситуації до попереднього стану або ж переходу до нераціонального (неприродного, небажаного) розвитку.

Узагальнюючи ці висновки, сукупність пріоритетів державної політики детінізації національного господарства, вибудованих відповідно до головних характеристик системи економічної безпеки держави, може бути подано як на рис. 1.

Підбір запропонованих стратегічних пріоритетів державного регулювання обґрунтовується таким чином. Так, що стосується досягнення самодостатності економічного розвитку та фінансово-ресурсної забезпеченості політики детінізації, то тут важливо сформулювати відповідне середовище, в якому економічні агенти й інші суб'єкти економічних відносин будуть вмотивовані та не зацікавлені здійснювати незаконні, неофіційні чи приховувані операції.

Забезпеченість політики держави також значною мірою спирається на створення відповідної інформаційно-аналітичної системи. Вона необхідна, *по-перше*, для оперативного збору й аналізу інформації та відстеження, та

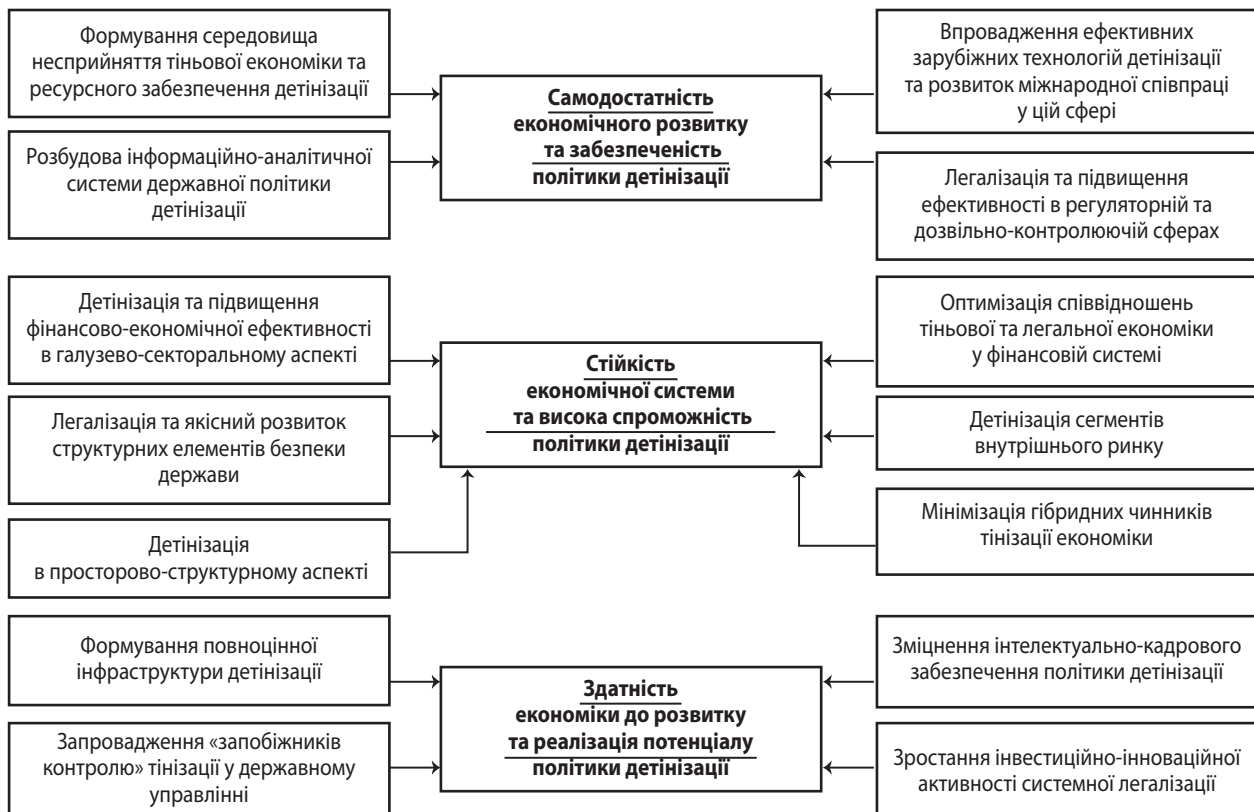

Рис. 1. Пріоритети державної політики детінізації національного господарства в системі базових характеристик економічної безпеки держави

ким чином, проявів злочинних дій. По-друге, завдяки такій системі відповідні органи державного управління можуть формувати та використовувати при прийнятті рішень доволі розлогі інформаційно-аналітичні звіти. По-третє, через розвинену інформаційну систему можна поширювати інформацію, а також здійснювати інформаційні кампанії, зорієнтовані на легалізацію.

Потрібно зауважити, що світовим досвідом напрацьовано багато позитивних і успішних практик щодо протидії тінізації економічних відносин. Звичайно, вони мають свої особливості та не однаковою мірою можуть реалізовуватися з огляду на особливості стану соціально-економічного розвитку, різні фінансово-ресурсні та бюджетні можливості держав, структуру економічних відносин і суспільних відтворювальних процесів. Але багато з них можуть бути апробованими в Україні за сучасних обставин. Наприклад, Україна повинна приєднатися до багатосторонньої угоди про обмін податковою інформацією за єдиним стандартом CRS (Common Reporting Standard), який дозволяє в режимі он-лайн обмінюватися та узгоджувати інформацію з податковими органами інших держав. Перегляду потребують також і чинні двосторонні угоди нашої держави про уникнення подвійного оподаткування, зокрема, щодо їх відповідності принципам модельної конвенції ОЕСР.

З метою протидії розмиванню податкової бази та виведенню прибутків у світовій практиці використовується такий інструмент, як BEPS (Base Erosion and Profit Shifting) [8]. Цей проект може бути імплементованим нашою державою, а отже, його можливості поширяться й на Україну.

Інвестиційна привабливість та ефективність бізнесу визначаються умовами регуляторного та дозвоільно-контролюючого середовища. Якість регуляторної політики, прозорість і необтяжливність дозвоільної сфери, справедливості контролю значною мірою визначають стимули до підприємництва, а також дотримання принципів легального господарювання. Саме тому легалізацію і підвищення ефективності в регуляторній і дозвоільно-контролюючій сферах можна заслужено відносити до передумов детінізації економіки. Більше того, значна частина тіньового сектора функціонує саме тут у вигляді тіньових проплат за прийняття владою необхідних для суб'єктів бізнесу рішень, викупу або отримання в оренду земельних ділянок, об'єктів нерухомості, які перебувають у власності держави або місцевих громад, прав доступу до різного роду об'єктів, ліцензій, дозволів, неприйняття чи зменшення розмірів штрафних санкцій і т. ін.

Реалізація визначених пріоритетів державної політики дозволяє сформувати відповідне середовище, забезпечити передумови та ресурсне підґрунтя детінізації. Проте подальше державне регулювання має гарантувати поточну ефективність із легалізації економічних відносин і досягнення вимог стійкості економічної системи, високої спроможності політики детінізації.

Спектр напрямів і об'єктів державного регулювання в поточний момент часу доволі розлогий і потребує відповідної класифікації. Передусім звернімо увагу на неоднорідність і різні масштаби проблеми тінізації за видами економічної діяльності та галузями та секторам економіки.

Як звітує Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, рівень тінізації економічних відносин в нашій державі коливається від 8,0 % офіційної доданої вартості у сільському господарстві до 38,0 % у торгівлі та 56,0 % у добувній промисловості [7]. За даними Ради національних реформ України, рівень тінізації у вітчизняному АПК становить близько 20,0 % загалом, а також 50,0 % у секторі молочної продукції та 100,0 % – дикорослих плодів, ягід, грибів і горіхів; у легкій промисловості рівень тінізації становить 67,0 %; у сфері фармацевтики – 40,0 %; у ресторанным бізнесі – 70,0 % [4]. Відповідно, існує не лише потреба, але й доцільність реалізації в Україні такого пріоритету державної політики детінізації економіки, як легалізація та підвищення фінансово-економічної ефективності в галузево-секторальному аспекті. Головним результатом має стати скорочення тіншового сектора у видах економічної діяльності, де він критично високий (за орієнтир можна обрати визначену Міністерством економічного розвитку і торгівлі України граничну межу тінізації на рівні 30,0 %), та вирівнювання й усунення галузево-структурних диспропорцій офіційної легальної економіки.

Видається перспективним узгодження державної політики детінізації малого бізнесу з дієвою підтримкою становлення і розвитку цього сектора економіки, а легалізації середнього та великого бізнесу – з офшоризацією оподаткування. Остання особливо загрозлива для безпеки національної економіки України, адже має критично великі обсяги та зумовлює значне звуження податкової бази, відмивання нелегального прибутку, розширення можливостей фінансування тероризму та сепаратизму, організованої економічної злочинності, вимивання з країни капіталу і дестабілізацію.

За даними Фіскальної служби України, обсяги офшоризації в Україні хоча й скоротилися, проте все ще залишаються істотними. Так, експорт товарів (послуг), пов'язаних з розрахунками через офшорні юрисдикції (понад визначений Розпорядженням Кабінету Міністрів України Про затвердження переліку держав (територій), які відповідають критеріям від 23.02.2011 р. № 143-р, перелік офшорів), у 2014 р. становив 461 млн дол. США, а імпорт таких товарів (послуг) – близько 800 млн дол. США. Головними територіями – партнерами за такими операціями залишаються Британські Віргінські Острови, Сент-Вінсент і Гренадіни, Маршальські Острови, Сейшельські Острови, Сент-Кітс і Невіс, Беліз, Бермудські Острови [2].

Інший аспект проблеми та гострої необхідності деофшоризації полягає не лише у використанні офшорних юрисдикцій у цілях оптимізації податків, але й для юридичного захисту активів чи приховування структури власності. Такий висновок підтверджується тим, що значна частка іноземних інвестицій, які надходять в Україну, мають так зване «сумнівне» походження. Зокрема, за підсумками І кв. 2016 р. 25,6 % інвестицій надійшло з Кіпру, 4,0 % – Британських Віргінських Островів, 1,2 % – Белізу [6]. Що стосується прямого інвестування (акціонерного капіталу) з України в економіку країн світу, то станом на аналогічний період часу 93,5 % інвестицій було спрямовано на Кіпр та 0,8 % – Британські Віргінські Острови [5]. Відповідно, є підстави стверджувати, що з використанням офшорів тінізуються інвестиційні процеси у вітчизняній економіці.

Важливим стратегічним пріоритетом державної політики в аналізованій сфері є визначення і досягнення відчутних успіхів щодо детінізації та якісного розвитку структурних елементів безпеки держави. Йдеться, зокрема, про позитивні зрушення в макроекономічній сфері, фінансовій системі, зовнішньоекономічній діяльності, соціальної і демографічній царині, інвестиційно-інноваційній сфері, енергетичному, продовольчому та виробничому комплексах.

Наступним стратегічним напрямом системної політики детінізації національного господарства України доцільно визначити детінізацію в просторово-структурному аспекті. Йдеться про надзвичайно нерівномірний стан соціально-економічного розвитку територій України, наявність через це гострих і критичних для економічної цілісності і безпеки держави диференціацій у фінансово-економічних і ресурсних можливостях з-поміж областей і великих міст. Ці чинники призводять до розкрадання бюджетних коштів, їх нераціонального та непрозорого використання в особливо великих обсягах у більш фінансово потужних адміністративно-територіальних одиницях; монопольного становища та нелегального використання природних ресурсів (бурштин, нафта і газ та ін.) в окремих областях тощо.

Наголосимо, що чи не найбільш важливе стратегічне значення для реалізації системної, комплексної і виваженої політики детінізації економіки в Україні має оптимізація співвідношень тіншової та легальної економіки у фінансовій системі. Мається на увазі, як важливість проблеми протидії іллегальній економіці в цій сфері (адже підсилюється дія та негативний вплив гострих загроз фінансово-економічній безпеці), так і її широта і всеохопність (проникність тінізації практично у всі підсистеми фінансової системи держави). Отже, закономірно доволі комплексним і важливим стратегічним пріоритетом державної політики у сфері детінізації національного господарства має стати легалізація фінансової системи України, включно з функціонуванням її елементів і відповідних відносин між ними і в середині системи, прозорим і ефективним виконанням її функцій у забезпеченні соціального й економічного розвитку.

Наступною сферою, де актуальність проблеми детінізації має дещо інший, але також важливий характер, є функціонування внутрішнього ринку та його структурних сегментів. В Україні значно загострилися в останні роки системні вади, які стримують розвиток внутрішнього ринку держави та її територій і які значною мірою породжені тіншовими відносинами, що усталилися тут. Відповідно, справедливим і актуальним видається висновок про пріоритетність завдань державної політики щодо усунення цих негативних тенденцій та забезпечення системної детінізації як передумови сталого та структурно збалансованого розвитку внутрішнього ринку України та його сегментів, у тому числі в галузево-просторовому аспекті [9, с. 55–58].

Зауважимо, що проблеми тінізації внутрішнього ринку України істотно ускладнилися після анексії АР Крим та збройного конфлікту у Донецькій і Луганській областях, який виник на початку 2014 р. та триває досі. Такі висновки підтверджуються суттєвими негативними наслідками гібридної війни, як-от: зменшення обсягів промислового

виробництва та АПК, девальвація національної грошової одиниці, підвищення темпів зростання інфляції та зниження купівельної спроможності населення, погіршення коопераційних відносин між суб'єктами внутрішнього ринку зі Сходу та інших територій держави, ускладнення фінансового стану підприємств та інвестиційної привабливості територій, зростання внутрішньої міграції.

Необхідне запровадження низки інструментів із детінізації внутрішнього ринку в умовах дії чинників зовнішньої агресії. Вирішення цієї проблеми окремими заходами об'єктивно ускладнене та потребує запровадження низки механізмів державної політики та їх дієвих заходів. Насамперед важливо реалізувати інституційний механізм, зорієнтований на зміну суперечливого інституційного базису, який створює основу для активізації тіньової ділової активності стосовно АР Крим та тимчасово окупованих територій Луганської і Донецької областей. Не менш важливими слід вважати й заходи у межах суспільно-громадського механізму детінізації внутрішнього ринку Донбасу, спрямовані на ліквідацію корупційних проявів і фактів сприяння контрабанді на блокпостах серед окремих військових і добровольців.

Третім блоком стратегічних пріоритетів системного регулювання детінізації економічних відносин в Україні в узгодженості до політики забезпечення економічної безпеки держави визначено здатність економіки до розвитку та реалізації свого легалізаційного потенціалу. Іншими словами органи влади вже зараз мають реалізувати заходи, що матимуть позитивний ефект у подальших часових періодах, підсилюватимуть дію планових наслідків інших поточно-тактичних дій, а також забезпечуватимуть унеможливлення протікання головних важливих процесів у зворотному напрямі.

Передусім до таких пріоритетів важливо віднести формування повноцінної інфраструктури детінізації, адже відомо, що досягти успіхів реформ у будь-якій сфері без побудови необхідного інституційного та інфраструктурного забезпечення неможливо. Слід визнати, що окремі успіхи та здобутки нашої держави в царині розвитку інфраструктури детінізації наявні. Щоправда, здебільшого – у частині протидії корупції, підтвердженням чого є створення та функціонування Національного антикорупційного бюро України та його територіальних представництв, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Державного бюро розслідувань, Національного агентства з питань запобігання корупції, Національного агентства України з питань виявлення, розшуку й управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Центру протидії корупції, ГО «Наші гроші», Українського представництва «Transparency International», Міжнародного фонду «Відродження» та ін. Хоча окремі елементи інфраструктури безпосередньо детінізації економіки створені вже давно та функціонують при МВС, СБУ, Фіскальній службі України, податковій поліції, Міністерстві фінансів України.

Проте, як свідчить світовий досвід, цієї інфраструктури явно не достатньо, і вона має розвиватися в напрямі створення, делегування достатніх повноважень і забезпечення ефективної роботи нових структур як за відповідних контролюючих органів влади, так і в середовищі громадян-

ського суспільства. Якщо звернути увагу на пріоритетні напрями, за якими розвивається інфраструктура протидії тінізації економіки в державах, що мають значні успіхи в цій сфері, то це:

- створення спеціально уповноважених державних органів із дієвими компетенціями, правами та правовими засобами щодо власного (або спільного з правовими органами) розслідування, виявлення злочинів у цій сфері й офіційне повідомлення про них (Генеральне командування фінансової гвардії в Італії, FinCEN у США, NBI у Фінляндії, KOKRIM у Норвегії, TRACFiN у Франції, MOT у Нідерландах, DAFI у Польщі, StiF-CFI у Бельгії [1, с. 54–62]);
- розвиток елементів інформаційно-аналітичної інфраструктури детінізації в цілях відповідної підтримки діяльності державних і недержавних структур протидії тінізації ринків, передання до слідства незаангажованих та об'єктивних додаткових даних заради недопущення подання інформації, яка має характер особистої чи групової зацікавленості, формування єдиного інформаційного ресурсу для взаємодії уповноважених органів в електронній формі стосовно проявів тіньових відносин і реагування на них (досвід Німеччини та США) [3, с. 54–62];
- функціонування інституцій з фінансового моніторингу для упередження і боротьби з приховуванням коштів і незаконними обладнаннями у різних видах економічної діяльності та цільових сегментах економіки. Наприклад, у США в таких цілях створені і функціонують Служба з оцінювання масштабів операцій з легалізації кримінальних прибутків, Рада Федеральної резервної системи, Відділ кримінальних розслідувань Податкового управління, Правоохоронна мережа з боротьби з фінансовими злочинами;
- створення і розвиток інституту надання інформаційних повідомлень (за офіційну винагороду) громадянами чи представниками суб'єктів господарювання щодо виявлення ними проявів тіньових відносин (досвід Канади та Німеччини).

Цікавим і важливим інструментом стратегічного розвитку системи детінізації національного господарства України може стати зростання інвестиційно-інноваційної активності у цій сфері. Зарубіжний досвід накопичив низку інновацій, причому і технічних, і технологічних, і організаційних, і юридичних, і економічних, які можуть застосовуватися у відповідних цілях.

Не менш важливим стратегічним пріоритетом для реалізації потенціалу політики системної детінізації економіки України потрібно вважати формування та розвиток інтелектуально-кадрового забезпечення у цій сфері. Йдеться про якісний і фаховий персонал (для роботи у фіскальних структурах, органах протидії корупції, державних і недержавних організаціях виявлення і протидії злочинам у сфері тінізації економічних відносин), результати інтелектуальної творчої діяльності, що завершуються комерціалізацією і ефективним використанням об'єктів

інтелектуальної власності та інновацій, а також так званий «штучний інтелект» або новітні ефективні засоби праці та технології, які використовуються при реалізації політики детінізації.

Висновок. З огляду на важливість завдання визначення пріоритетів (адже вони формують стратегічні магистральні напрями, за якими вибудовуються та в подальшому реалізуються механізми, інструменти і засоби) державної політики детінізації економіки України на посттрансформаційному етапі її розвитку, а також з урахуванням недоліків вітчизняного досвіду стратегування легалізації економіки актуально розглядати перспективність ув'язки політики детінізації та формування дієздатної системи економічної безпеки України, що дозволяє досягти синергійного ефекту, зорієнтованого і на протидію тінізації економічних відносин, і на комплексне зміцнення ключових параметрів економічної безпеки держави, у т. ч. через детінізацію її економіки

ЛІТЕРАТУРА

1. Данилишин Б. М., Микитенко В. В. Макросистемна еволюція української економіки: монографія. Київ: РВПС України НАН України, 2008. 210 с.
2. Державна фіскальна служба України: офіц. сайт. URL: <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/181657.html> (дата звернення: 31.01.2015)
3. Кुरишко О. О. Аналіз світового досвіду у сфері протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, у контексті можливості його використання в Україні. *Фінансовий простір*. 2013. № 2 (10). С. 8–15.
4. Підсумки індустріальних комунікаційних платформ Цільової команди «Податкова реформа» Національної ради реформ. URL: http://reforms.in.ua/sites/default/files/imce/2015.07.22_results_industries.pdf
5. Прямі інвестиції з України в економіці країн світу за 2001–2016 рр. // Державна служба статистики України: офіц. сайт. URL: http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/zd/ivu/ivu_u/arh_ivu2016.html
6. Прямі іноземні інвестиції (акціонерний капітал) із країн світу в економіці України за 2001–2016 рр. // Державна служба статистики України: офіц. сайт. URL: http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/zd/ivu/ivu_u/arh_ivu2016.html
7. Тенденції тіньової економіки в Україні – 2015 рік // Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: офіц. сайт. URL: <http://me.gov.ua/Documents/TendentsiiTinovoiEkononomiki>
8. Final BEPS package for reform of the international tax system to tackle tax avoidance. URL: <http://www.oecd.org/ctp/beps-2015-final-reports.htm>
9. Vasylytsiv T. H., Lupak R. L. Justification of strategic priorities of state structural policy of import substitution in Ukraine. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 1. С. 52–60.

REFERENCES

Danylyshyn, B. M., and Mykytenko, V. V. *Makrosystemna evoliutsiia ukrainskoi ekonomiky* [Macrosystem evolution of the Ukrainian economy]. Kyiv: RVPS Ukrainy NAN Ukrainy, 2008.

Derzhavna fiskalna sluzhba Ukrainy: ofits. sait. <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/181657.html>

«Final BEPS package for reform of the international tax system to tackle tax avoidance» <http://www.oecd.org/ctp/beps-2015-final-reports.htm>

Kuryshko, O. O. «Analiz svitovoho dosvidu u sferi protydivi lehalizatsii dokhodiv, otrymanykh zlochnynym shliakhom, u konteksti mozhlyvosti yoho vykorystannia v Ukraini» [Analysis of international experience in the sphere of combating the legalization of income obtained by criminal means, in the context of its use in Ukraine]. *Finansovyi prostir*, no. 2(10) (2013): 8-15.

«Priami investytsii z Ukrainy v ekonomitsi krain svitu za 2001-2016 rr.» [Direct investments from Ukraine to economies for 2001-2016.]. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy: ofits. sait. http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/zd/ivu/ivu_u/arh_ivu2016.html

«Priami inozemni investytsii (aktsionernyi kapital) iz krain svitu v ekonomitsi Ukrainy za 2001-2016 rr.» [Foreign direct investment (equity capital) from countries in the economy of Ukraine for 2001-2016.]. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy: ofits. sait. http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/zd/ivu/ivu_u/arh_ivu2016.html

«Pidsumky industrialnykh komunikatsiinykh platform Tsilyovoi komandy «Podatkova reforma» Natsionalnoi rady reform» [The results of industrial communication platforms Target command «Tax reform» National Council of reforms]. http://reforms.in.ua/sites/default/files/imce/2015.07.22_results_industries.pdf

«Tendentsii tinyovoi ekonomiky v Ukraini - 2015 rik» [Trends of the shadow economy in Ukraine in 2015]. Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy ofits. sait. <http://me.gov.ua/Documents/TendentsiiTinovoiEkononomiki>

Vasylytsiv, T. H., and Lupak, R. L. «Justification of strategic priorities of state structural policy of import substitution in Ukraine». *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 1 (2016): 52-60.